

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 17: Ad Tyndaridem

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A Sextio, *ut cum patria caritate constantia gloriam commutaret*: id est, ut patriæ caritati constantiæ gloriam anteponeret: & in Cluentiana, *Qui fidem suam ad perniciem innocentis pecunia commutarunt*: id est, qui fidem suam pecunia vendiderunt. quod Græci dicunt ἀνταλλάξασθαι, vel καταλλάξασθαι. Ex his, quid sit apud M. Tullium *permutare pecuniam*, & *pecunia permutatio*, intelligere licet. quæ de re tamen dicemus alio loco.

DVM MIHI FIAS RECANTATIS AMICAE] id est, usque eò dum & ego stilo verso, iisque maledictis, quæ in te conieci, oblitteratis, actuis laudibus scriptis, tecum in gratiam redeam, & tu placata me tua à me alienatione exanimatum, recrees, & in spem erigas meliorem.

ANIMVM QVE REDDAS.] sic loquitur Terent. And. reddidisti animum.

AD TYNDARIDEM.

Ode 17.

Inuitat eam in Lucretilem.

B **VELOX** amœnum sæpe Lucretilem
Mutat Lycæo Faunus: & igneam
Defendit æstatem capellis
Usque meis, pluuiosque ventos.
Impune tutum per nemus arbutos
Querunt latentes, & thyma deuia
Olentis uxores mariti:
Nec virideis metuunt colubras,
Nec Martialeis hædilia lupos,
Vt cumque dulci Tyndari fistula
Valles, & Vstica cubantis
Læuia personuere saxa.
Dij me tuentur: Diis pietas mea,
Et Musa cordi est. hinc tibi copia
Manabit ad plenum benigno
C Ruris honorum opulenta cornu.
Hic in reducta valle, canicula
Vitabis æstus: & fide Teia
Dices laboranteis in vno
Penelopen, vitreámque Circen.
Hic innocentis pocula Lesbij
Duces sub umbra: nec Semelæius
Cum Marte confundet Thyoneus
Prælia: nec metues proteruum
Suspecta Cyrum, ne malè dispari
Incontineis iniiciat manus,
Et scindat hærentem coronam
Crimibus, immeritamque vestem.

VELOX AMOENVM] id est, Faunus sæpe ex monte Lycæo in Lucretilem (qui mons est in Sabinis) demigrat. vide quæ annotauimus de verbo mutandi, ad Oden superiorem. Sed non est omittere ad Priscianum lib. 18. hunc locum ita explicare, Lucretilem mutat Lycæo, id est, Lycæum mutat Lucretili. de Fauno autem, vide quæ suprâ ad Oden 4. annotaui.

DEFENDIT ÆSTATEM] id est, propulsat æstatem à capellis. sic Virg. Melibæo: *Solstitium pecori defendite*. Plautus Rudente: *ut illas serues vim defendas, dum ego herum adduco menum*. M. Tull. in Catone maiore: *Et nimios solis defendit ardores*. Idem pro Roscio Amer. *iniuriam nouo scelere constatam putant oportere defendi*. Idem offic. 3. *etenim si is, qui non defendit iniuriam, neque propulsat à suis cum potest, iniuste facit, &c.* Cæsar lib. 1. de bello Gall. *Et quod non bellum intulerit, sed defenderit*. & Horat. Saty. 3. lib. 1. *Et toga, quæ defendere frigus, Quamuis crassa, queat*.

PLUUIOSQVE VENTOS] ventos, qui pluuiam pariunt. epist. de arte poët. *ant pluuius describitur arcus*.

IMPUNE TUTVM, &c.] quidam libri veteres habent, *Impune totum per nemus, &c.*

DEUIÆ] quæ sæpe à recta via, seu regione deerrant. paullo aliter dixit *deuium scortum* Od. XI. lib. 2.

OLENTIS VXORES] hirci uxores, videlicet capellæ. ἀκυρῶν, ut Saty. 3. lib. 2. *Bellua cognatos eliserit*. & Virg. Melib. *Vir gregis ipse caper*. & Georg. 3. *Quem legere ducet, & pecori dixere maritum*.

COLUBRAS] sic habent cod. 2. Vatic. & Fæhr. neque verò refert vtrum legamus, *colubros an colubras*. vtrumque enim vsu receptum est. Nonius.

NEC MARTIALEIS HÆDILIA LVPVS] nec hædorum septa, id est, greges metuunt lupos. hædilia autem pes est Ionicus pro choriambo, qui pedes tempore sunt inter se pares. sic Hom. ὀδυσσ. δ. *Εὐς ἐγὼ ἀδελνεῖνα πολὺν βίοντι συναγαίρον ΗΧ' ἰάμην*. & Cat. ad Cinnam: *Consule Pompeio primum duo Cinna sedebant Mæchilia: facto consule nunc iterum, &c.* vbi anapestus pro spondeo positus est. ductum est autem mæchile à mæcho, ut hædile ab hædo. Et puto, ὁδὲ πάρεργον, duobus mæchilibus significari à Catullo domum Luculli, cuius vxorē Clodiam, Clodij sororem, Clodius ipse adulterasse dictus est, ut scribit Plut. in Cæsare, & domū Lepidi, quem dolore periisse, vxoris adulterio ex quadam epist. cognito, Pompeio primum consule, scribit Plutarchus in Pompeio. sed Auratus & apud Catullum, non *mæchilia*, sed *mæchidia* legendum putat: & hinc *hædilei*. hædulos autem idem vult valere quod hædulos. ego *hadulia*, malim legi, ut per hædulas intelligamus hædilia. Et verò liquidò confirmare possum, in libris veteribus ferè omnibus scriptum esse *hadilia*.

VTCVM QVE] id est, quodcumque seu vbi-cumque. Nam, ut, quidem apud bonos scriptores valet interdum, vbi, qua parte, quo tempore, cum, simulatque. Catull. ad Fur. & Aurel. *Littus ut longè resonante Eoa Tunditur vnda*. Idem ad Coloniam: *Verum totius vi lacus, pui lac, paludis, Luidissi-*

A *Liuidissima, maximèq; est profunda vorago.* id est, vbi. & ad Licinum: *Ut conuenerat esse.* id est, simul vt, vel vbi. & Virgil. *Aeneid. 5. caesis vt forte iuuen- cis Fusus humum, virideisque super madefecerat her- bas:* id est, vbi seu quo loco. sic Terent. *mater consequitur: iam vt limen exirem, ad genua accidit.* id est, cum limen exirem. Horat. *Od. 3. epod. Vt Argonautas prater omneis candidum Medea mi- rata est duce, Perunxit hoc Iasonem.* & *Saty. 9. vt illi Nil respondebam, miserè cupis (inquit) abire.* M. Tull. *offic. 3. at ille, vt ingressus est, confestim gla- dium destrinxit.* addatur igitur particula, cumq; tantum dem valebit, aut etiam amplius. sic *Od. 3. 5. huius libri: vicumq; mutata potenteis Veste domos inimica linqvis.* & *Od. 4. libri quarti: Vicumque defecere mores, Dedecorant bene nata culpa.* & *Ode 17. libri. 2. ibimus, ibimus, Vicumque precedes, su- premum Cerpere iter comites parati.* & *Ode 17. e- pod. Vicumque fortis ex silis puerpera.* & *Ode 3. lib. 3. Vicumque mecum vos eritis, libens Infanientem nauita Bosphorum Tentabo.* sic Terent. in *Heautont. sed nostrum est intelligere vicumque, atque ubicum- que opus sit, obsequi,* id est, quando cunque, & quo- cumque loco: & *Plaut. in Epidico. Vicumque in alto ventus est, Epidice, ex imo velum vertitur.*

B *DVLGI FISTVLA]* fistula Panos scilicet, aut Fauni. Pan enim fistula inuentor. Virgil. *Alexi. Pan primus calamos cera coniungere plureis Insti- tuit: Pan curat oueis, ouiumque magistros.* Idem *Pharmaceut. semper pastorum ille audit amores, Panàque, qui primus calamos non passus inerteis.* Pan deus pastorum est: atque iccirco monteis, siluas, valleis, & solitudines colit. Idem Virgil. *ibidem. Mecum etiam in siluis imitabere Pana canendo.* Idem *Georg. 2. Fortunatus & ille, deos qui nouit agresteis, Panàque siluanumque senem, Nymphasque sorores.* & *Lucret. lib. 4. Sex etiam aut septem loca vidi red- dere voces, Vnam cum iaceres: ita colles collibus ipsis Verba repulsantes iterabant dicta referre.* Hæc loca capripedes satyros, Nymphasque tenere Finitimi sin- gunt, & Faunos esse loquuntur: *Quorum nocturno strepitu, ludòque iocanti Affirmant volgò taciturna silentia rûpi: Chordarumq; sonos fieri, dulcesque que- relas, Tibia quas fundit digitis pulsata canentum:*

C *Et genus agricolam latè seniscere cum Pan Pineæ se- miseri capitis velamia quassans, Vnco saepe labro cala- mos percurrit hianteis, Fistula siluestrem ne cesset fundere musam.*

VSTICÆ CVBANTIS] montis in Sabinis: *cubantis,* leuiter decliuis, vt cubantis hominis spe- ciem præ se ferre videatur.

LÆVIA] læuia saxa, assiduo aquarum cursu at- trita, & expolita. Virg. *Georg. 2. Nec tilia laues.* & *ibid. Tum leueis calamos, &c.* vide sup. quæ an- notauimus ad *Oden 2.*

PERSONVERE] propriè, & vsitatè, id est, sonitum acceptum reddidere. vel sonitu comple- tæ fuerunt. sic *Saty. 6. lib. 2. simul domus alta Mo- lossis Personuit cambus.* & *M. Tull. ad Lept. lib. 6. & si abest maturitas etatis, iam tamen personare au- reis eius huiusmodi vocibus non est inutile.* & *pro Rosc. Amerino. animi & aurium causa tot homines habet, vt quotidiano cantu vocum, & nervorum tota*

vicinitas personet. alia huius verbi vis est, *epist. 1. li. 1. Est mihi purgatam crebro qui personet aurem.* sic *Virg. Æn. 6. Cerberus hæc ingens latratu regna tri- fauci Personat.* & *ibid. Sed tum forte cana dum per- sonat æquora concha.*

HINC] ex meo fundo.

AD PLENUM] ita loquitur Virg. *Georg. 2. Huc ager ille malus, dulcesque a fontibus vnda Ad plenum calcenitur.*

BENIGNO CORNU.] pleno & largo cornu, vt in carmine sæculari ad Deos: *apparetque beata pleno Copia cornu.* & *epist. ad Iccium: aurea fruges Italia pleno defudit copia cornu.* ordo est, hinc, id est, ex agro meo opulenta ruris honorum copia tibi manabit ad plenum, benigno cornu. ruris ho- nores appellat ea omnia, quæ ruri nascuntur. *benignus* autem valet idem, quod *largus*, *liberalis*, *munificus*: propriè, qui bonis & dignis largitur, interdum etiam qui indignis, tam apud *M. Tull.* tum apud hunc poetam, & ceteros bonos latini- tatis auctores: ex quo *benignitas*, quæ idem valet, quod *beneficentia* & *liberalitas.* *M. Tull. frum- mentaria. qui benignitate adducti per beneficium &*

gratiam ciuitatibus concesserunt, vt nummos pro fru- mento darent. & *offic. 1. videndum est, ne ob sit be- nignitas & ijs ipsis, quibus benignè videbitur fieri, & ceteris.* Idem *pro Deiotaro, Deiotarus dicere est so- litus benignè sibi a populo Rom. esse factum, & c. iterum, frumentaria. vt ambitiosi homines & benigni, cum pluris senatus aestimasset, quam quanti esset annonæ, ex senatus aestimatione, non ex annonæ ratione, soluis- ses.* *ibid. benignè ac liberaliter.* orat. *contra Rullum ad popul. Gracchorum benignitas.* *de orat. lib. 2. raro datur, vt possis liberalitatem ac benignitatem ab ambitu, atque largitione seiungere.* *Terent. in Hecyra. nihil tibi apud me desieri patiar, quin, quod opus sit, be- nignè præbeatur.* *Plaut. Menæchm. Tanta ad nar- randum argumentum est benignitas.* *T. Liuius lib. 9. præda erat largitor: & benignitatem per se gratam comitate adiunabat.* *Horat. Od. 29. lib. 3. de for- tuna. Nunc mihi, nunc alij benigna.* & *Od. 18. lib. 2. At fides, & ingeni Benigna vena est.* & *Od. 1. epod. Satis superque me benignitas tua Ditauit.* & *Saty. 2. lib. 1. Quippe benignus erat: contra hic ne prodigus esse Dicatur, metuens, inopi dare nolit amico, Frigus quo, duramque famem depellere possit.* *ibid. at hic si, Quares, qua ratio suaderet, quaque modestè Muni- fico esse licet, vellet bonus atque benignus Esse, daret quantum satis esset.* & *Saty. 3. lib. 2. vini somnique benignus.* & *Od. 2. lib. 4. dabimusque Diuis Tura benignis.* & *Od. 17. epod. Egens benigne Tantalus semper dapis.* & *epist. ad Scæuam lib. 1. Si prodesse tuis, pauloque benignius ipsum Te tractare voles.* & *epist. ad Mæcenat. secunda lib. 1. benigne, Respon- det.* *Festus vult esse compositum ex bono & gignendo. notissimum est prouerbiu Amaltheias kēpas , id est, capræ Amaltheæ cornu: quo signifi- catur omnium rerum vbertas & copia.*

HIC IN REDVCTA VALLE] vallem redu- ctam appellat (opinor) quæ sinus quosdam flexu- ofos, & recessus habeat: in quibus quis à ventis, & iniuria cæli tutus esse queat. sic *Virg. Georg. 4. inq; sinus scindit sese vnda reductos.* eadèq; repetita

f ij sunt

52
 A sunt *Aeneid.* 1. & *Aeneid.* 6. *Interea videt Aeneas in valle reducta Seclusum nemus.* & Horat. Od. 2. epod. *Aut in reducta valle mugientium Prospectat erranteis greges.*

CANICVLÆ VITABIS ÆSTVS] Caniculæ nimios ardores vitabis. sed de Canicula dicemus nonnulla ad Od. 13. lib. 3. ibi, *Te flagrantis atrox hora Canicula Nescit tangere.*

ET FIDE TEÏA] Lyra Anacreontis Teij, id est, modis & cantibus, qui Anacreontis versibus sint pares, & similes. *Anacreontis* (vt scribit M. Tull. Tus. quæst. lib. 4.) *tota poësis est amatoria.* de eodem sic Pausanias Atticis. Anacreontis Teij, qui maiore ex parte res amatorias scripsit, statua in arce Atheniensium prima post Sapphonē locata est, eo habitu, & statu corporis, cuiusmodi credibile est esse hominis ebrii canentis. sed de Anacreonte plura dicemus ad Od. 14. lib. epod.

DICES LABORANTEIS IN VNO PENELOPEN] canes Penelopen, & Circeam utramque vnus Vlyssis amore ardentem. Vlysem autem ex Penelope Telemachum, ex Circe Telegonum patricidam suscepisse traditum est.

B VITREAM] vel splendidam instar vitri, & ita formosam: vel pellucidam, quales ab Epicuro Deos inductos esse scribit M. Tull. de diuinat. 2. his verbis: *Deos enim ipsos iocandi causa induxit Epicurus pellucidos, & perflabileis, &c.* quos alibi *μοροχάμους* appellat: vel marinam, quod magis probat. aqua enim, corpus est *διαφανές* vt vitrum. Atque iccirco aqua, vitrea dicitur: & color aquæ, vitreus, quasi pellucidus ac cæruleus. Itaq; Nymphæ marinæ apud Virg. 4. Georg. vellera carpūt vitreo colore fucata. sic Virg. *eam circum Milesia vellera Nympha Carpebant hyali saturo fucata colore.* & Horat. pontum, vitreum appellat. lib. 4. Od. 2. *vitreo daturus Nomina ponto.* iam cæruleus, seu glaucus color diis & deabus marinis, & fluuiis tribuitur. idem Od. 13. epod. de Thytyde: *nec mater domum Cærulea reuehet.* Virg. lib. 8. *Aeneid.* de Tiberi. *eum tenuis glauco velabat amictu, Carbasus & crineis umbrosa tegebat arundo.* Idem 12. *& qua cæruleo sunt numina ponto.* Idem quinto de Neptuno: *Cæruleo per summa leuis volat æquora curru.* Idem 8. extr. de Nilo: *& tota veste vocantem Cæruleum in gremium.* alia ratione dixit famam, vitream Saty. 3. lib. 3. *quem cepit vitrea fama.* per vitream enim, fragilem significari voluit, vt famam popularem. Apud Varronem vitreum, pellucidum significat. *Quorundam vitrea toga ostentant tunica clauos.* Nonius in nomine vitreum.

HIC INNOCENTIS POCVLA] vinum Lesbium innocens appellat, id est, innoxium, quod, qui eo vtatur, nihil intemperanter, nihil iracundè, nihil furiosè agat: vel refer ad moderatum, ac temperatum eius vsum. quod idem tamen de ceteris vinis dici potest.

DUCE] bibes, hauries. sic Plautus Amphit. *eam ego, vt matre fuerat natum, vini eduxi meri:* id est, ebibi. sic Horat. Od. 12. lib. 4. *Sed pressum Calibus ducere Liberum Si gestis.* & Od. 3. lib. 3. *lucidas Inire sedes, ducere nectaris Succos.* non dissimile est illud Od. 1. lib. 4. *Illic plurima naribus*

Duces thura. & verbum compositum obducere. Cicero. Tuscul. 1. de Theramene: *qui cum coniectus in carcerem triginta iussu tyrannorum venenum, vt sitiens, obduxisset reliquum sic è poculo eiecit, vt id resonaret.* & ita quidam intelligendum putant locum illum. 1. epist. lib. 1. ad Attic. *qui sic inopes & ab amicis, & ab existimatione sunt, vt mihi videatur non esse, ἀδύνατον Curium abducere.* i. vt non videatur esse ἀδύνατον æquo animo ferre etiā Curium competitorum. sic P. Victorius Florentinus explicat. tralatio ducta est à medicamentis liquidis, quæ ægri exorbere solent, vt conualescant. vnde nata sunt illa genera loquendi, exorbere & deuorare molestiam.

NEC SEMELEÏVS CVM MARTE] tum confundit Bacchus cum Marte prælia, cum à vino & poculis, ad ferrum & arma venitur: vel cum vino simul, & ferro certatur, quale fuit Lapitharum, & Centaurorum conuiuium. Profert hunc locum Seruius ad illum Virg. Georg. 2. *Ille furentis Centauros, &c.*

THYONEVS] sic dictus est Bacchus ἀπὸ τῆς θυόνης τῆς Σεμέλης. Nam Semelen Pindarus Thyonem appellat Πυθ. εἰδ. γ. ἀπὸρ λευικωλένα γε θεὸς πατὴρ ἡλυθὲν ἐς λέχος ἱμερόπυθον Θυάνα. Verum Thyonen rursus dici volunt ἀπὸ τοῦ θυέν, quia Bacchus in choris concitatus feratur, & furat. Interp. Apollon. argon. 1. πῶς Σεμέλει θυόνην κελεύσιν, ἐπειδὴ Λιγύλιος ἔγκυον αὐτῷ παρεισήραγεν ἕσσαν, καὶ ἐνθεαζομένῳ. id est Semelen, Thyonen nominant, quoniam Æschylus prægnantem, seu grauidam eam induxit, & diuino numine afflatam.

SUSPECTA] tu suspecta Cyro, videlicet suspicanti alium abs te amari.

NE MALÉ DISPARI] ne tibi tuo malo, dispari, vel misere & valde dispari viribus, id est, inferiori, imbecilliori, &c. Alij sic: non respondentem in amore. vel coniunge, male, cum verbo iniiciat, vt paullo post dicemus.

INIICIAT MANVS] iniicere manus non est inferre. hoc enim semper cum vi intelligitur: illud autem etiam sine vi esse, & intelligi potest, vt M. Tull. pro Q. Roscio Com. *hic mihi veritas manum iniicit, & paulisper consistere, & commorari cogit.* Et dominus apud Iuriconsultos, rei suæ manus iniicere dicitur, cum eam apud alium possessorem repertam, apprehendit, & vendicat. ex quo manus iniectio apud eisdem. Paternus lib. posteriore. *secutus deinde est consulatus C. Caesaris, qui scribenti manum iniicit, & quamlibet festinantem in se morari cogit.* hoc loco autem nomen, *incontinentis*, adiectum, videtur augere vim verbi. *Quin mihi magis placet, quod Passeratus nuper mihi dixit in sermone, videri male coniunctim esse intelligendum cum verbo iniiciat: vt malè iniiciat intelligamus, immaniter, & sceleratè iniiciat. quæ sententiam adiuuant hi Tibulli versus. Non ego te pulsare velim: sed venerit iste Si furor, optarim non habuisse manus.* Idem. *Ah, lapis est ferrumq; suam quicumque puellam Verberat: è calo deripit ille deos.* sic alibi malum pro scelerato & impio vsurpatur. Hor. Od. 12. lib. 4. *quod male barbaras Regum est ultra libidines.*

A CORONAM] corollam è floribus. solebant enim vti coronis in conuiujs antiqui. qua de re & supra diximus, & dicemus plura ad Od. 11. lib. 4. verumtamen etiam ex Lucretio, hoc intelligere licet lib. 3. *Hoc etiã faciunt, vbi discubere, tenentq; Pocula saepe homines, & inumbrant ora coronis.* quod item declarat versus ille, quem citat Athen. lib. 3. ex Archeltrato, *Αὐτὸ δὲ στεφάνοισι καὶ οὐκ ἄλλα δαίτη πικρά.*

IMMERITAMQUE VESTEM] quæ nihil commeruit, quamobrem ab amante Cyro irato scindatur. Satyra. 3. lib. 2. *Culpantur frustra calamis, immeritisque laborat Iratis natus paries diis atq; poetis.* Virgil. moreto. *Immeritòque furens dicit conuicia fumo.* Terent. Adelph. *Discidit vestem: refarcietur.*

AD QVINCTILIVM.
VARVM.
Ode 18.

Vini potu moderato hilarari animum: immoderato, rixas excitari.

B NULLAM, Vare, sacra vite prius
seueris arborem
Circa mite solum Tiburis, & mœnia
Catili.

Siccis omnia nam dura Deus proposuit:
neque

Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

Quis post vina grauem militiam, aut pau-
periem crepat?

Quis non te potius Bacche pater, teque
decens Venus?

At, ne quis modici trãsiliat munera Liberi
Centaurœa monet cum Lapithis rixa su-
per mero

C Debellata: monet Sithoniis nõ leuis Eui?
Cum fas, atq; nefas exiguo sine libidinum
Discernunt auidi. non ego te candide
Bassæu

Inuitum quatiã: nec variis obsita fron-
dibus

Sub diuum rapiam. seu a tene cum Be-
recinthio

Cornu tympana: quæ subsequitur cæcus
amor sui,

Et tollens vacuum plus nimio gloria ver-
ticem,

Arcaniqu; fides prodiga, perlucidior vitro.

NULLAM VARE SACRA] hic versus ex Alcæo expressus est. *μηδὲν ἄλλο φουπύσης πᾶσι πρὸν δένδρον ἀμπέλω.*

MITE SOLVM] mite, quia vna in eo natae mites sunt, seu quia miteis vuas effert. Virg. Georgic. 1. *Heu male dum miteis defendet Pampinus vuas.* ab eodem mitis vindemia dicta, lib. 2. extr. *Mitis in apricis coquitur vindemia saxis.*

CATILI] Virgilius geminat literam l. *Tum gemini fratres Tiburtia limina linguunt, Fratris Tiburni dictam cognomine gentem, Catillusque, ac erque Coras.* sic Horat. inf. Od. 22. lib. 3. in nomine Appullicum geminat l.

SICCIS] sobriis, vino nequaquam madidis. vt Od. 5. lib. 4. *dicimus integro Sicci mane die.* & epist. ad Mæcenat. 3. lib. 1. *forum, putealque Libonis Mandabo siccis, adimam cantare seueris & M. Tull. contra Rullum in Senatu, Virum esse vobis consilia siccorum, an vinolentorum somnia videntur?* & Academ. quaest. lib. 4. *dormientium & vinolentorum, & furiosorum visa imbecilliora esse dicebas, quam vigilantium, siccorum, sanorum.* & Plaut. in Persa. *Iamdū factum est, cum bibimus: nimis sicci sumus.*

MORDACES] sic curas edaceis appellat Ode 11. lib. 2. *Diffipat Euius Curas edaceis.* Græci γυιοκάρης, & θυμοδακείς μελεδώνας nominant, quasi membrarodenteis, & animum mordenteis: & θυμαλγίς, & θυμοβόρος.

GRAVEM MILIT. AVT PAVPER. CREPAT] id est, quis potus militiae, aut paupertatis in cõmoda queritur? quis de militia & paupertate loquitur, vt oneribus grauibus, & non ferendis? duobus codicibus calamo scriptis reclamantibus, qui habent, *inrepat, crepat* excudendum curavi, vnum Vaticanum secutus, in quo scriptum est, *inrepat*, alia manu, vt facile appareat initio, *crepat*, scriptum fuisse. Præterea Nonius Marcellus docet, *crepare* hoc loco valere, queri, & dolere, citatque & hunc versum Horatij, & alterum Lucret. lib. 2. *Et crepat antiquum genus, vt pietate repletum Persa facile angustis toleraret sinibus anum.* sed simpliciter dici potest, *crepare*, per translationem quandam sermonis, esse assidue aliqua de re loqui, semperque eam in ore habere. quemadmodum in epist. ad Mæcen. 2. lib. 1. *Sulcos & vineta crepat mera.* & in epist. ad Pisones de arte. *Aut immunda crepent, ignominiosaque verba.* & Saty. 3. lib. 2. *Si quid Stertinius veri crepat.* & ita versus, qui deinceps sequitur, *Quis non te potius, &c.* facillime poterit explicari, hoc modo, *Quis post vina militiam, aut paupertatem habet in ore? quis non potius Bacchum, & Venerem crebris vsurpat vocibus, ac sermonibus? Tale est illud Theognidis: Εἰ πίομαι, πένις θυμοφθόρος ἢ μελεδώνας, Οὐδ' ἀνδρῶν ἐλθρῶν, οἱ μελέγασσι κακῶς, id est. si bibero, paupertatem animorum pestem non curo: neque inimicos & maleuolos homines, qui mihi maledicunt.*

AT, NE QVIS MODICI] At, ne quis supra modum bibat, monet Centaurorum, & Lapitharum pugna in poculis orta, & commissa, &c. sic Theognis, *Ὅς δ' ἀνὴρ βέλγη πῶτος μέγρον, ἢ ἐπικαῖνος τῆς ἀπὸ γλώσσης καρτερῆς, ἐδὲ νόυ.* quorum